

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Altında ülkemizin de imzası bulunan "Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme"de taraf devletlere "iş piyasasında engellilerin istihdam olanaklarının ve kariyer gelişiminin desteklenmesi" ve "engellilerin kamu sektöründe istihdam edilmesi" görevi yüklenmektedir.

Söz konusu sözleşmede de vurgulandığı gibi, özürlü yurttaşların istihdamı, bağımsız yaşama ve yaşam kalitelerinin artmasını sağlayacak en önemli yoldur. Bu konuda devlete çok önemli görevler düşmektedir. Devlet özürülerimizin yaşamlarını devam ettirecek düzeyde gelir sağlayabilecekleri iş alanları yaratmakla yükümlüdür. Ancak Uluslararası Sözleşmeler, Anayasa ve mevzuatımızda yer alan açık hükümlere rağmen devletin özürlü yurttaşlarımıza karşı olan yükümlülüklerini yerine getirdiğini söyleyebilmek olanaksızdır.

Bu nedenle, ülkemizde özürülerimizin istihdamı ile ilgili mevzuatın sağlıklı ve yeterli bir biçimde uygulanmamasının yarattığı sorunların ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98'inci İç Tüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.03.10.2011

Candan YÜCEER
Tekirdağ Milletvekili

İhsan ÖZKES
İstanbul Milletvekili

Erdal DİNŞER
İzmir Milletvekili

Ferit MEHMET
Ardahan Milletvekili

MUZEM M. T. TOĞRA
TOĞRA GÖNÜLLERİ

Sedef KÜÇÜK
İstanbul Milletvekili

Yeli AĞBABA

Atilla KART
Konya Milletvekili

Ali Rıza ÖZTÜRK
Mersin Milletvekili

Celal DİNŞER
İstanbul Milletvekili

Y.M.

Gerekçe;

Anayasamızın 10'uncu ve 61'inci maddeleri başta olmak üzere yasalar, yönetmelikler, genelge ve tebliğlerde özürlü yurttaşlarımızın hakları düzenlenmiş, Devlet'e bu hakların gözetilmesi ve özürlü yurttaşlarımızın korunmasına ilişkin görevler yüklenmiştir. Ancak, uygulamada bu haklar ve devletin bu görevleri görmezden gelindiği için ülkemiz toplam nüfusunun yüzde 12,9'unu oluşturan dokuz milyon özürlü yurttaşımız bazı temel haklardan yoksun yaşamak zorunda bırakılmaktadır.

Özürümüz bu hakların en önemlilerinden olan çalışma, bağımsız yaşama ve kaliteli bir yaşam hakkından mahrumdurlar. Özürlü yurttaşlarımızın toplumla bütünleşmesini sağlayacak en etkili araçlardan birisi olan istihdam konusunda Merkezi İdare üzerine düşen görevleri yerine getirmemektedir. 657 sayılı Kanun kapsamındaki kamu kurum ve kuruluşları, dolu memur kadrolarının yüzde 3'ü kadar özürlü personel çalıştırmakla yükümlüdür. Bu orana göre, kamuda istihdamı gerekli özürlü personel sayısı 50 binden fazladır. Ancak, söz konusu kadroların yüzde yetmişi boş tutulmaktadır.

İş Kanunu hükümlerine göre de elliden fazla işçi çalıştıran işyerlerinin de yüzde 3 oranında özürlü veya eski hükümlü çalıştırma zorunluluğu bulunmasına rağmen, özel sektörde de bu duruma yeterli duyarlılıkla yaklaşılmamakta, devlet denetim yetkisini yeterince kullanmamaktadır.

Ülkemizde beş özürlü kişiden yalnızca biri işgücüne katılabilmekte, bu beş kişiden de yalnızca biri istihdam edilebilmektedir. Yani yirmibeş özürlü yurttaşımızdan yalnızca biri çalışabilmektedir. Bu durum özürümüzün üretimin dışında, başkalarına ve devlete bağımlı yaşamak zorunda kaldığını göstermektedir. İstihdam edilme şansı bulan az sayıdaki özürlü yurttaş için de çalışma koşullarında yeterli hassasiyet sağlanamamakta, özürümüzün bir kısmı sosyal güvenlik şemsiyesi dışında kayıt dışı çalışmaya zorlanmaktadır.

Öte yandan, özürümüzün iş piyasasının özellikleri ve gereksinimleri doğrultusunda eğitilmesi, mesleki beceri kazandırılması ve iş piyasasının koşullarına hazırlanması da devletin görevleri arasında yer almasına rağmen bu konuda da yeterli hassasiyet gösterilmemektedir. Özürümüzün yüzde 88'i eğitim, yüzde 99'u meslek ve beceri edindirme hizmetinden yararlanamamaktadır.

Bir devlet, özürlü yurttaşlarının temel insan haklarından yararlanmasını sağlayamıyor ve bir kısmının insan onuruna yakışmayan işlerde çalışmak zorunda kalmasına göz yumuyorsa o devletin çağdaş bir devlet olduğunu söyleyebilmek olanağı ortadan kalkmaktadır.

Dezavantajlı gruplara yaklaşım biçiminin, bir devletin çağdaş bir devlet olup olmadığının en temel ölçütlerinden birisi olduğu göz önüne alındığında, ülkemizde sağlıklı bir özürle veri tabanı bile bulunmaması özürlerimize devletçe gösterilen hassasiyeti net olarak ortaya koymaktadır.

Bu nedenlerle, kamu kesimindeki mevzuata aykırı uygulamalar başta olmak üzere özürlerimize yönelik istihdam politikalarına ilişkin sorunlar ile alınması gereken önlemlerin Yüce Meclisimizce belirlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasının yerinde olacağı kanısını taşımaktayız.

